

Bryssel den 11 mars 2026  
(OR. en)

7240/26

EF 66  
ECOFIN 329  
FSC 6  
ESMA  
ESRB  
ECB  
EIOPA  
SRB  
EBA

## FÖLJENOT

---

från:	Europeiska kommissionens generalsekreterare, undertecknat av Martine DEPREZ, direktör
till:	Thérèse BLANCHET, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2026) 119 final
Ärende:	RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET om beredskapen inom EU:s finanssektor

---

För delegationerna bifogas dokument – COM(2026) 119 final.

---

Bilaga: COM(2026) 119 final



EUROPEISKA  
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.3.2026  
COM(2026) 119 final

**RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH EUROPAPARLAMENTET**

**om beredskapen inom EU:s finanssektor**

## 1. Inledning

Europeiska unionen ställs inom flera sektorer inför växande risker och helt nya hot. Det handlar om ökad osäkerhet, geopolitiska spänningar och konflikter, cybersäkerhetsrisker och informationsmanipulering, klimatförändringar och en stigande risk för naturkatastrofer. För att EU ska få bättre förutsättningar att förutse, förebygga och reagera på dessa hot lade kommissionen och Europeiska utrikestjänsten den 26 mars 2025 gemensamt fram en beredskapsunionsstrategi<sup>1</sup>. EU:s finanssektor har en nyckelroll när det gäller att i alla lägen upprätthålla centrala samhällsfunktioner. Som ett led i beredskapsunionsstrategin genomför kommissionen därför åtgärd 25 i bilagan till det gemensamma meddelandet genom att göra en omfattande bedömning av beredskapsnivån inom finanssektorn. Kommissionen bedömer särskilt sektorns förmåga att i alla lägen fortsätta att utföra sina kritiska funktioner, såsom att genomföra betalningar och finansiera ekonomin.

När det gäller EU:s lagstiftning om finansiella tjänster finns det en stark tradition av försiktighet, resiliens och anteciperings. Målen är tydliga: att skydda den finansiella stabiliteten, avveckla fallerande finansinstitut under ordnade former, hantera kriser, garantera insättningar samt att skydda investerare och marknadens integritet. EU reviderade sina tillsynsregler och strukturer för banktillsyn i grunden efter den stora finanskris som inleddes 2007. Tack vare reformerna är EU:s finansinstitut, kapitalmarknader och leverantörer av finansmarknadsinfrastruktur i dag starkare.

EU:s finanssektor har fått en betydande motståndskraft genom de förstärkningar som har gjorts av följande tre grundstenar: i) bankers och finansinstituts riskbaserade kapital, ii) krav på styrning och transparens, och iii) mekanismer för tillsynssamarbete mellan medlemsstater och mellan sektorer. EU har infört strategier och principer för att fortlöpande ta fram bedömningar av risker för extrema händelser i operativa riskramverk, kontinuitets- och beredskapsplaner.

EU-ramverket har ställts på prov av flera kriser de senaste åren: covid-19-pandemin, Rysslands angrepp mot Ukraina, Förenta staternas regionala bankkris och Credit Suisse-krisen 2023, strömavbrott, cyberattacker och hybridincidenter. EU:s finanssektor har inför dessa kriser visat sig vara robust och motståndskraftig. Myndigheter på EU-nivå och nationell nivå har agerat snabbt och effektivt.

Beredskap är i regel inte något statiskt, utan ett dynamiskt, framåtblickande tillstånd. Den förutsätter en oavbruten cykel av planering, utbildning, utrustning, testning, utvärdering och förbättring. Den måste handla om att vara redo att hantera alla typer av hot genom att förutse risker, utveckla förmågor, samordna mellan olika sektorer (statsmakten, privat sektor och offentlig sektor) och dra lärdom av tidigare händelser för att bygga motståndskraftiga samhällen som kan förebygga och skydda sig mot kriser men också återhämta sig när en kris inträffar. Detta gäller även finanssektorn.

Denna rapport ger en översikt över den nuvarande beredskapsnivån inom EU:s finanssektor och utgår från de samtal som fortlöpande förs med Europeiska centralbanken, de europeiska

---

<sup>1</sup> Kommissionen och Europeiska utrikestjänsten utfärdade ett [gemensamt meddelande](#) om [EU:s strategi för en beredskapsunion](#).

tillsynsmyndigheterna, Europeiska systemrisknämnden, Gemensamma resolutionsnämnden, medlemsstaterna och den finansiella tjänstesektorn.

## 2. Beredskapen på EU:s inre marknad

På EU-nivå har beredskapen inom finanssektorn förbättrats de senaste åren genom lagstiftningsåtgärder och genom att det inrättats styrningsstrukturer på EU-nivå som tar hänsyn till denna sektors gränsöverskridande karaktär. Styrningen baseras på två pelare: EU-reglering och EU-myndigheter. Denna struktur kompletteras av en rad åtgärder som vidtagits i euroområdet, regionalt (flera medlemsstater) och på medlemsstatsnivå.

### 2.1 EU:s lagstiftning gällande finanssektorn

Finanssektorn regleras av både sektorsspecifik och tvärgående lagstiftning.

#### *Sektorsspecifik lagstiftning.*

Den sektorsspecifika lagstiftningen omfattar kapitalkravsdirektivet och kapitalkravsförordningen<sup>2</sup>, Solvens II<sup>3</sup>, direktivet om marknader för finansiella instrument II (Mifid II)<sup>4</sup>, förordningen om Europas marknadsinfrastrukturer (Emir)<sup>5</sup> och förordningen om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler (CSDR-förordningen)<sup>6</sup>. Genom dessa rättsakter införs tillsynskrav för att säkerställa att finansinstitut, finansiella infrastrukturer och det finansiella systemet är motståndskraftiga, stabila och fungerar som de ska.

När det gäller beredskap finns det flera sektorsspecifika rättsakter som innehåller krav på operativ riskhantering, operativ motståndskraft, IKT-resiliens, kontinuitets- och krishantering. Inom banksektorn säkerställer exempelvis kapitalkravsförordningen (CRR) och kapitalkravsdirektivet (CRD), direktivet om återhämtning och resolution av banker (BRRD)<sup>7</sup>,

---

<sup>2</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG (kapitalkravsdirektivet).

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (kapitalkravsförordningen).

<sup>3</sup> Konsoliderad version: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II).

<sup>4</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU (Mifid II).

<sup>5</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir).

<sup>6</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 909/2014 av den 23 juli 2014 om förbättrad värdepappersavveckling i Europeiska unionen och om värdepapperscentraler samt ändring av direktiv 98/26/EG och 2014/65/EU och förordning (EU) nr 236/2012.

<sup>7</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012 (direktivet om återhämtning och resolution av banker).

förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen (SRMR)<sup>8</sup> och direktivet om insättningsgarantisystem (DGSD)<sup>9</sup> att bankerna klarar att stå emot ett stort antal potentiella risker, däribland extrema händelser. Banker förväntas ha robusta ramverk för styrning och riskhantering som omfattar förstärkt kontinuitets-, kommunikations- och återhämtningsplaner för att kunna hantera en rad olika risker på ett effektivt sätt. Viktiga inslag i såväl proaktiva som reaktiva åtgärder för att hantera riskscenarier är de särskilda förhandskrav som ställs på banker i form av exempelvis återhämtnings- och resolutionsplaner i enlighet med SRMR och BRRD.

Utöver banker omfattas försäkringsföretag som regleras inom ramen för Solvens II, värdepappersföretag inom ramen för Mifid II och marknadsinfrastrukturer såsom centrala motparter och värdepapperscentraler av liknande krav för att säkerställa operativ motståndskraft, IKT-resiliens, kontinuitets- och krishantering. Dessa kompletteras med krav för att vid behov förbättra återhämtnings- och resolutionsplanering. Kapitalförvaltning och finansiell förmedling av andra aktörer än banker omfattas också av ett brett och alltmer utförligt EU-regelverk, bland annat av direktivet om företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper, direktivet om förvaltare av alternativa investeringsfonder och förordningen om penningmarknadsfonder. Dessa rättsakter innehåller krav på riskhantering, likviditetsförvaltning, bruttosoliditet, värdering och transparens för att göra sektorn stabil. Åtgärder för att utveckla spar- och investeringsunionen genom att bygga upp finanssektorns förmåga att koppla samman sparandet med produktiva investeringar, och därigenom förbättra riskdelningen och riskspridningen inom EU:s finanssektor, kommer att förbättra dess samlade motståndskraft och beredskap.

Europeiska centralbanken (ECB), som är gemensam tillsynsmyndighet för banker i 21 medlemsstater, och nationella behöriga myndigheter i och utanför euroområdet sätter bankernas finansiella och operativa motståndskraft i centrum för sina tillsynsprioriteringar. Banker uppmanas särskilt att ta vederbörlig hänsyn till geopolitiska risker och integrera dem i sina riskhanteringsprocesser. Exponering mot motparter i länder utanför EU, potentiella effekter av utländska sanktioner på exponeringar och på beroenden av externa tjänsteleverantörer och infrastrukturer bör beaktas av bankerna i detta sammanhang. Bankerna bör dessutom ta fram ett robust styrningsramverk och skydd mot cyberhot och andra hot som kan påverka deras operativa motståndskraft. Häri ingår åtgärder för att öka säkerheten och stärka skyddet mot fysiska skador. Utöver institutspecifika åtgärder omfattar EU:s tillsynsramverk för banker även mer övergripande systemomfattande och gränsöverskridande riskkanaler.

Ramverket för krishantering utgör en verktygslåda som kan användas när överlevnadsförmågan hos en leverantör som tillhandahåller en kritisk funktion hotas. Det reviderade krishanterings- och insättningsgarantiramverket för banker, som var föremål för en

---

<sup>8</sup> Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 806/2014 av den 15 juli 2014 om fastställande av enhetliga regler och ett enhetligt förfarande för resolution av kreditinstitut och vissa värdepappersföretag inom ramen för en gemensam resolutionsmekanism och en gemensam resolutionsfond och om ändring av förordning (EU) nr 1093/2010 (förordningen om den gemensamma resolutionsmekanismen).

<sup>9</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/49/EU av den 16 april 2014 om insättningsgarantisystem.

politisk överenskommelse i juni 2025, är ett viktigt steg för att göra EU:s krishanteringssystem ännu effektivare, särskilt för små och medelstora banker.

En viktig aspekt av beredskapen inom finanssektorn är att betalningsinstrument – både kontanter och elektroniska betalningar – måste vara tillgängliga för allmänheten. För att säkerställa att **kontanter** är tillgängliga i alla lägen är en viktig åtgärd på Eurosystemnivå att upprätthålla gemensamma strategiska reserver av eurosedlar. ECB är centralt samordnings- och beslutsorgan och genomför regelbundet krishanteringsövningar, som även innefattar potentiell kriskommunikation. På nationell nivå har de nationella centralbankerna kontinuitetsplaner för att säkerställa att det är fortlöpande är möjligt att ta ut och sätta in pengar.

Parallellt med detta har förslaget om eurosedlars och euromynts ställning som lagliga betalningsmedel, som kommissionen lade fram den 28 juni 2023, till syfte att säkerställa att eurosedlar och euromynt fortsätter att godtas för betalningar och är lätta att få tag i för allmänhet, företag och offentliga organ i hela euroområdet. Krav på att det ska finnas en bra infrastruktur för kontanter under normala förhållanden gör det lättare att säkerställa tillgången till kontanter i ett beredskapsläge. Kommissionens förslag innehöll ingen bestämmelse om resiliens, men rådet lade till detta i sitt förhandlingsmandat, som kräver att medlemsstaterna ska ha en resiliensplan för kontanter eller en kombination av likvärdiga åtgärder.

Det tredje betaltjänstdirektivet (PSD3), som var föremål för en politisk överenskommelse i november 2025, ska dessutom öka tillgången till kontanter i butiker genom att ge detaljhandeln möjlighet att erbjuda kontantuttag utan köp (dvs. kontanttjänster i butik) upp till en viss gräns. Detta underlättar användningen av kontanter, särskilt på landsbygden, genom att klargöra reglerna för detaljhandeln och operatörer av uttagsautomater.

Utöver tillgången till kontanter är det viktigt att säkerställa kontinuiteten i **betaltjänster**, inbegripet kortbetalningar, överföringar mellan konton (även via mobiltelefoner), tillgång till betalkonton och möjligheten att göra insättningar, för att värna allmänhetens förtroende för det finansiella systemet, upprätthålla allmän ordning och säkerställa ekonomins grundläggande funktion om det uppstår utbredda störningar genom att se till att allmänheten har fortsatt tillgång till grundläggande tjänster.

Det nu gällande andra betaltjänstdirektivet (PSD2) reglerar andra aspekter, till exempel hanteringen av operativa risker och säkerhetsrisker och rapporteringen av allvarliga incidenter. Syftet är att stärka betalningssystemens säkerhet och motståndskraft i hela EU.

Eurosystemet arbetar för säkra och effektiva betalningssystem. Tillsynskrav har införts för att hantera de viktigaste riskscenarier som identifierats för det europeiska betalningssystemet. Det finns ramverk med omfattande krav för hantering av operativa risker. Det handlar bland annat om åtgärder för kontinuitetshantering och snabb återhämtning, samt specifika bestämmelser om informationssäkerhet, cyberresiliens, fysisk säkerhet, utkontraktering, it-riskhantering och andra relaterade områden. Ramverket omfattar elektroniska betalningsinstrument (såsom kort, autogireringar, betalningar, e-pengar och digitala plånböcker) samt system (t.ex. kortnät) och applikationer (t.ex. e-plånböcker) som gör det möjligt att använda dem.

För att ge ett bättre skydd fastställs andra krav i artikel 15 i ECB:s förordning om systemviktiga betalningssystem. Till exempel krävs det att systemen säkerställer att driften kan återupptas inom två timmar (inklusive genom användning av alternativa driftställen) och att operatörer av systemviktiga betalningssystem kan avveckla alla betalningar som ska betalas före utgången av den bankdag då incidenten inträffar.

Projektet att skapa en digital euro – en digital form av kontanter som ett komplement till fysiska kontanter och privata betalningslösningar – skulle ge allmänheten ytterligare en betalningsmetod och samtidigt främja digital och finansiell inkludering. Som det första enhetliga paneuropeiska betalningssystemet skulle en digital euro också bidra till att slå vakt om eurons ställning internationellt. Genom att stärka EU:s öppna strategiska oberoende och utöka utbudet av tillgängliga betalningsinstrument syftar projektet för en digital euro till att ytterligare stärka betaltjänsternas allmänna motståndskraft. När det gäller förslaget om lagliga betalningsmedel lade rådet till fler bestämmelser för att ytterligare stärka den digitala eurons motståndskraft. I detta sammanhang kommer europeiska digitala identitetsplånböcker att vara kompatibla med användargränssnitt för en digital euro och säkerställa säker och sömlös användarautentisering<sup>10</sup>.

#### *Sektorsövergripande lagstiftning inom finanssektorn*

Den finanslagstiftning som beskrivs i det föregående kompletteras av förordningen om digital operativ motståndskraft (Doraförordningen), en rättsakt som är specifik för finanssektorn och som gäller inom hela EU. Den omfattar 20 olika typer av finansiella entiteter, däribland kreditinstitut, betaltjänstleverantörer, finansmarknadsinfrastruktur, försäkringsbolag, kreditvärderingsinstitut och kapitalförvaltare.

Doraförordningen lägger fokus på finansiella entiteters motståndskraft, på deras beredskap att stå emot potentiella störningar på IKT-området och på hanteringen av risker som uppstår till följd av finansiella entiteters beroende av tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster, inbegripet systemriskerna och koncentrationsriskerna för IKT-leverantörer som är kritiska för EU:s finanssektor. Den utgör ett harmoniserat och robust ramverk för att stärka finanssektorns förmåga att förebygga, stå emot, reagera på och återhämta sig från IKT-relaterade störningar. Finansiella entiteter är skyldiga att införa omfattande ramverk för hantering av IKT-risker som omfattar styrning, inventering av tillgångar, identifiering, skydd, upptäckt och hantering av risker, samt återställning och kontinuerliga förbättringar. Detta säkerställer att sårbarheter och motståndskraft i system och processer hanteras på ett proaktivt sätt. Finansiella entiteter är också skyldiga att upptäcka, klassificera och rapportera större IKT-relaterade incidenter till behöriga myndigheter med hjälp av överenskomna definitioner, tröskelvärden och tidsfrister för att möjliggöra samordnade insatser mellan jurisdiktioner. Förordningen om digital operativ

---

<sup>10</sup> Genom det europeiska ramverket för digital identitet upprättas ett säkert och tillförlitligt ekosystem för digital identifiering och autentisering samt användning av digitala bevis som kommer att vara tillgängliga för alla EU-medborgare senast i slutet av 2026. Europeiska digitala identitetsplånböcker kommer direkt att gynna motståndskraften och beredskapen mot kriser inom EU:s finanssektor och skydda mot bedrägerier och identitetsstölder när det gäller betalningar, etablering av affärsförbindelser med nya kunder och andra finansiella tjänster.

motståndskraft ålägger finansiella entiteter att regelbundet testa och bedöma sina processer, verktyg och upplägg för motståndskraft och beredskap.

Finansiella entiteter måste också hantera risker i samband med användning av tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster, särskilt kritiska tredjepartsleverantörer. Doraförordningen ålägger finansiella entiteter att utföra due diligence-granskningar för koncentrationsrisker innan de ingår nya avtal med tredjepartsleverantörer av IKT. Förordningen har en tillsynsmekanism som innebär att de tre europeiska tillsynsmyndigheterna<sup>11</sup> övervakar kritiska tredjepartsleverantörer av IKT-tjänster på alleuropeisk nivå, vilket förbättrar den övergripande digitala operativa motståndskraften inom EU:s finanssektor. I november 2025 offentliggjorde de europeiska tillsynsmyndigheterna en förteckning över tredjepartsleverantörer av IKT som utsetts som kritiska enligt Doraförordningen. Reglerna i Doraförordningen är särskilt lämpliga för att hantera cybersäkerhets-, konnektivitets-, beredskaps- och verksamhetsrisker där det finns en stark internationell dimension.

Utöver Doraförordningen, som är en *lex specialis* för finanssektorn, omfattas denna sektor även av horisontella samarbetsarrangemang om fysisk och digital motståndskraft enligt direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet)<sup>12</sup> och NIS 2-direktivet.

CER-direktivet utgör ett övergripande ramverk för kritiska entiteters motståndskraft mot alla typer av risker. I direktivet föreskrivs riskbedömningar, nationella strategier och särskilda åtgärder för motståndskraft för utsedda kritiska entiteter för att säkerställa att de kan fortsätta att tillhandahålla viktiga samhällsfunktioner. Även om banksektorn och finansmarknadsinfrastrukturer i direktivet definieras som kritiska sektorer omfattas finanssektorn inte av några materiella krav i CER-direktivet, eftersom den redan regleras av betydligt mer specifika krav enligt Doraförordningen. Finanssektorn omfattas dock fortfarande av CER-direktivet när det gäller horisontella samarbetsarrangemang.

NIS 2-direktivet utgör en mer allmän ram för cybersäkerhet som omfattar flera kritiska sektorer. Förordningen om digital operativ motståndskraft betraktas som en *lex specialis* i förhållande till NIS 2-direktivet, vilket innebär att kraven på riskhantering och rapportering av incidenter enligt förordningen gäller som en sektorsspecifik unionsrättsakt i stället för NIS 2-direktivet. Såsom kommissionen har meddelat i sina riktlinjer för tillämpningen av artikel 4.1 och 4.2 i NIS 2-direktivet<sup>13</sup> fortsätter vissa bestämmelser i NIS 2-direktivet som är väsentliga för att säkerställa de finansiella entiteternas beredskap och uppnå en stark motståndskraft att gälla, däribland kraven på att anta en cybersäkerhetsstrategi och upprätta en nationell ram för hantering av cybersäkerhetskriser (med skyldigheten att utse cyberkrishanteringsmyndigheter och anta nationella planer för hanteringen av storskaliga cybersäkerhetsincidenter och kriser)

---

<sup>11</sup> De tre europeiska tillsynsmyndigheterna är Europeiska bankmyndigheten (EBA), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

<sup>12</sup> Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2557 av den 14 december 2022 om kritiska entiteters motståndskraft och om upphävande av rådets direktiv 2008/114/EG. Enligt artikel 5.5 i direktivet ska kommissionen i samarbete med medlemsstaterna utarbeta en frivillig gemensam rapporteringsmall i syfte att följa artikel 5.4 i direktivet.

<sup>13</sup> C(2023) 6068.

som omfattar bank- och finansmarknadsinfrastruktur. Dessutom bör enheter för hantering av it-säkerhetsincidenter (CSIRT-enheter) och det europeiska kontaktnätverket för cyberkriser (EU-CyCLONe) utföra sina uppgifter med avseende på bank- och finansmarknadsinfrastruktur.

De beredskapsåtgärder som beskrivs för finanssektorn är utformade för att balansera behovet av motståndskraft med proportionalitetsprincipen. Reglerings- och tillsynskrav är anpassade till institutens storlek, komplexitet och systemvikt för att undvika att lägga en oproportionerligt stor börda på mindre entiteter. För att undvika onödiga administrativa bördor strömlinjeformar harmoniserade ramverk som Doraförordningen krav för hela sektorn, vilket säkerställer enhetlighet men även minskar dubbelarbete.

## 2.2 EU-myndigheter: verktyg och samarbete

EU-myndigheterna har fått särskilda verktyg för krissituationer med beredskapsmekanismer för att säkerställa kontinuitet. De tre europeiska tillsynsmyndigheterna har till exempel tilldelats krisbefogenheter enligt sina inrättandeförordningar. När en krissituation formellt har erkänts av rådet (enligt artikel 18 i förordningarna om de europeiska tillsynsmyndigheterna) får de genom enskilda beslut tillfälligt begränsa finansiell verksamhet enligt artikel 9. De har också en allmän funktion som samordnare mellan nationella myndigheter och inom det europeiska systemet för finansiell tillsyn (artikel 31).

Som nämns ovan är ECB gemensam tillsynsmyndighet för banker i de 21 medlemsstater som deltar i den gemensamma tillsynsmekanismen och säkerställer en konsekvent tillsyn över hela området. Gemensamma resolutionsnämnden är gemensam resolutionsmyndighet för dessa medlemsstater. Den ansvarar för ordnad resolution av fallerande banker och skyddar på så sätt den finansiella stabiliteten och minimerar kostnaderna för skattebetalarna.

För att stärka den operativa motståndskraften har alla EU-myndigheter tagit fram interna kontinuitets- och beredskapsarrangemang samt rutiner för kritisk incidenthantering för att kunna hantera en rad olika risker. Dessa testas regelbundet för att säkerställa kontinuitet och identifiera de mest tidskritiska verksamhetsprocesser som ska utföras i en krissituation och på vilken nivå.

Med tanke på vikten av att skydda den inre marknadens integritet och funktion, och med tanke på den höga graden av sammanlänkning och risken för spridningseffekter inom EU:s finanssektor, är samordning mellan olika EU-myndigheter och medlemsstaternas delaktighet avgörande för att förutse och hantera kriser som kan påverka flera delar av EU samtidigt. Delaktighet i ett tidigt skede och samarbete utan dröjsmål är avgörande både i planeringsfasen och i varje skede av krisen. För att underlätta samarbete och utbyta information som kan vara relevant även i en kris har flera EU-myndigheter inrättat samarbetsinstrument sinsemellan eller med nationella behöriga myndigheter eller nationella resolutionsmyndigheter, eller ingått samförståndsavtal (t.ex. samförståndsavtal mellan ECB och Gemensamma resolutionsnämnden), och utför även testkörningar för att säkerställa tillräcklig krisberedskap.

Ett viktigt delmål i detta arbete är EU:s ramverk för samordning av åtgärder mot systemiska cyberincidenter (EU-SCICF), som inrättades av de europeiska tillsynsmyndigheterna i januari 2025. Detta ramverk utgör en strategisk grund för samarbete vid betydande cyberincidenter<sup>14</sup>. Syftet är att underlätta snabbt informationsutbyte och gemensamma insatser genom att införa protokoll för att utvärdera och minska hot i EU:s medlemsstater.

Rådet antog dessutom i juni 2025 en plan för hantering av cyberkriser<sup>15</sup> som en viktig vägledning när medlemsstaterna förbättrar sin beredskap för och förmåga att upptäcka och reagera på cybersäkerhetsincidenter på grundval av alla relevanta mekanismer, inbegripet de som skapats genom NIS 2-direktivet, förordningen om digital operativ motståndskraft (EU-SCICF) och cybersolidaritetsakten.

Regelbundna övningar kan genomföras inom detta ramverk för att säkerställa att stark och effektiv beredskap och reaktionsförmåga. På internationell nivå syftar dessutom G7-ländernas protokoll om insatser vid cyberincidenter till att förena globala insatser mot cybersäkerhetshot som påverkar finanssektorn och säkerställa snabba och samordnade insatser i olika jurisdiktioner.

Varje EU-myndighet genomför regelbundna riskbedömningar och andra åtgärder för att identifiera de mest relevanta riskerna i förhållande till deras respektive uppdrag och funktion. Riskbedömningarna genomförs i samarbete med nationella myndigheter och bidrar till gemensamma och mer djupgående insikter om risklandskapet och de risker som ska prioriteras. Riskbedömningar utgör ofta underlag för system för tidig varning, som i sin tur ingår i EU-myndigheternas beredskapsramverk. Dessutom möjliggör de befintliga reglerings- och tillsynsarrangemangen mellan EU:s myndigheter och berörda parter i den privata sektorn en fortsatt dialog om ömsesidiga förväntningar när det gäller beredskap<sup>16</sup>.

### 2.3 Ramverk på nationell och regional nivå

Utöver lagstiftningen på EU-nivå har medlemsstaterna upprättat sina egna nationella beredskapsplaner<sup>17</sup>. Dessa system omfattar vanligtvis inte bara finanssektorn utan gäller samhällets beredskap som helhet på nationell nivå. De nationella systemen är därför olika i olika medlemsstater, vilket beror på skillnader i nationella statliga och administrativa strukturer och i befogenheters omfattning. Dessa nationella system ska samtidigt fungera inom ett enhetligt EU-ramverk och i allt högre grad samverka med EU- övergripande strukturer och mekanismer för gränsöverskridande samordning.

---

<sup>14</sup> EU-SCICF genomför också artikel 49 i förordningen om digital operativ motståndskraft i syfte att förbättra samordningen med andra EU-ramar för kriser.

<sup>15</sup> Rådets rekommendation av den 6 juni 2025 om en EU-plan för hantering av cyberkriser (EUT C, C(2025) 3445, 20.6.2025, tillgänglig på: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3445/oj>).

<sup>16</sup> I EU:s beredskapsunionsstrategi framhålls vikten av sådana partnerskap. Nyckelåtgärder 36 och 37 syftar till att inrätta en offentlig-privat arbetsgrupp för beredskap och utveckla offentlig-privata krisprotokoll inom alla sektorer.

<sup>17</sup> Som en del av sitt arbete med åtgärd 25 i bilagan till det gemensamma meddelandet om EU:s beredskapsunionsstrategi utgick kommissionen också från de fortlöpande diskussionerna med medlemsstaterna om beredskapssystem.

Finanssektorns beredskap är alltid ett viktigt inslag i nationella beredskapsstrategier. Sektorn har en tätposition när det gäller beredskap och är en förebild för andra sektorer. Nationella beredskapsstrategier för finanssektorn går längre än EU:s regelverk och är inriktade på nationella operativa frågor. Skillnader mellan nationella finansiella system (när det gäller vad som kännetecknar den nationella banksektorn, kontantanvändningens omfattning, huruvida euron har införts, deltagande i bankunionen) avspeglar sig naturligtvis i hur finanssektorns nationella beredskap bedöms och säkerställs.

Med tanke på den viktiga roll som offentliga myndigheter spelar, särskilt i händelse av en kris eller större incident, måste tillförlitliga kortfristiga finansieringsfunktioner finnas tillgängliga för att undvika likviditets- eller finansieringsbrist på statlig nivå och i den offentliga sektorn överhuvudtaget, och för att förhindra större återverkningar i samhället när det gäller allmänhetens förtroende och den finansiella stabiliteten. Detta gäller dock inte alla krisramverk på samma sätt: särskilt resolution av banker är avsett att begränsa beroendet av offentliga medel genom skuldnedskrivning (bail-in) och resolutionsmekanismer som finansieras av sektorn själv.

För att säkerställa staters kortsiktiga finansieringsbehov har nationella skuldförvaltningskontor upprättat beredskaps- och kontinuitetsplaner för att kunna fortsätta sin verksamhet även i händelse av en kris. Dessa arrangemang kompletteras i allt högre grad av utbyte av bästa praxis och samordning på både EU-nivå och regional nivå.

Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) erbjuder dessutom flera finansiella stödinstrument som är utformade för att skydda den finansiella stabiliteten genom att ge stöd till ESM-medlemmar, för att förbättra euroområdet förmåga att hantera statskulds- och bankkriser. Dessa instrument är avsedda att användas vid systemkriser och kompletterar den operativa beredskapen på nationell nivå och EU-nivå för mer påtagliga störningsscenarioer. Vissa medlemsstater har ingått bilaterala överenskommelser för att säkerställa tillgången till kortsiktig finansiering om skuldförvaltningskontoren inte skulle kunna fullgöra någon av sina grundläggande funktioner. Att slutföra den pågående ändringen av ESM-fördraget skulle ytterligare stärka eurorådets skyddsnet.

Det finns också regionala samordningsforum, till exempel den nordisk-baltiska samarbetsmekanismen, som är ett viktigt regionalt initiativ inriktat på Östersjöländerna. Dessa forum främjar samarbete om finansiell tillsyn och krishantering, informationsutbyte om riskbedömningar och strategisk planering. De illustrerar hur regionalt samarbete kan förbättra beredskapen.

Flera medlemsstater har utvecklat särskilda offentlig-privata partnerskap eller forum inom ramen för sina nationella beredskapssystem (som omfattar företrädare för den privata sektorn från flera sektorer).

Sammantaget ingår dessa arrangemang på EU- nivå, regional nivå och nationell nivå i ett beredskapsramverk med flera lager, där samordning och samarbete på EU- nivå och regional nivå kompletteras med nationella åtgärder.

### 3. Stresstest

Stresstester är en nyckelaspekt när det gäller beredskap, vilket framhålls i rådets rekommendation om förstärkning av den kritiska infrastrukturens motståndskraft<sup>18</sup>. Inom finanssektorn är stresstester redan en integrerad och väsentlig del av tillsynen av finansinstitut och tillhandahållare av finansmarknadsinfrastruktur. Stresstester stärker finanssektorns beredskap genom att simulera allvarliga kriser (t.ex. lågkonjunkturer, klimatchocker eller cyberattacker) för att blottlägga sårbarheter i finansinstitutens kapital och likviditet. Detta tvingar institut och tillhandahållare att förbättra riskhantering, öka kapitalbuffertar, finslipa sin strategiska planering och bygga upp motståndskraft mot framtida chocker, vilket förbättrar den finansiella stabiliteten totalt sett och stärker marknadens förtroende.

Stresstester stöder också beredskap genom att fånga upp systemomfattande och gränsöverskridande riskkanaler, inklusive källor till global finansiell instabilitet, geopolitiska spänningar, it-incidenter och störningar i kritisk infrastruktur.

Inom **banksystemet** har Europeiska bankmyndigheten (EBA) i uppdrag att inleda och samordna stresstester för banksektorn inom hela EU. Baserat på detta mandat utför EBA ett EU-omfattande stresstest vartannat år som täcker ungefär 75 % av banksektorn. I CRD-direktivet ges också behöriga myndigheter i uppdrag att utföra stresstester inom ramen för tillsynen av de institut som de övervakar, beroende på vad som är lämpligt men minst en gång om året. EBA har dessutom utfärdat riktlinjer för att se till att myndigheterna använder en gemensam metod för att genomföra årliga stresstester inom ramen för tillsynen.

Inom bankunionen utför ECB regelbundet stresstester, scenarioanalyser och simuleringar som underlag för översyns- och utvärderingsprocessen. ECB genomför också riktade översyner av cyberresiliens och utkontraktering.

Inom **försäkrings- och tjänstepensionsfondssektorn** genomför Eiopa regelbundet EU-omfattande stresstester för försäkrings- och återförsäkringsföretag och tjänstepensionsinstitut<sup>19</sup> vart tredje år. Dessa tester omfattar även en cyberrisk- och klimatriskkomponent.

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma) genomför regelbundna EU-omfattande stresstester av centrala motparters motståndskraft, inom ramen för bedömningarna i enlighet med artikel 32 i Esma-förordningen och artikel 24a i Emir. Även om dessa tester är inriktade på centrala motparters motståndskraft mot ogynnsam marknadsutveckling beaktar Esma även andra typer av exogena risker.

Europeiska systemrisknämnden (ESRB) utarbetar negativa scenarier för EBA:s (banker), Eiopas (försäkringar, pensionsfonder) och Esmas (centrala motparter) stresstester.

---

<sup>18</sup> Rådets rekommendation av den 8 december 2022 om en unionsomfattande samordnad strategi för att stärka den kritiska infrastrukturens motståndskraft (2023/C 20/01).

<sup>19</sup> I flera medlemsstater omfattas tjänstepensionsinstitut inte av det andra direktivet om tjänstepensionsinstitut och därför inte heller av EU:s regler. Sådana pensionsinstitut omfattas inte av Eiopas stresstester.

Enligt direktiv 2014/49/EU om insättningsgarantisystem ska medlemsstaterna fullgöra sina uppgifter enligt direktivet. Utfallet av dessa tester används sedan av EBA vid inbördes utvärderingar för att undersöka insättningsgarantisystemets motståndskraft.

#### **4. Framtidsutsikter**

Det finns ett starkt och flerdimensionellt beredskapsramverk för att skydda EU:s finanssektor. Ramverket består av sektorsspecifik lagstiftning, tvärgående lagstiftning och samarbetsmekanismer mellan sektorer och medlemsstater. Beredskapen hos EU:s finanssektor har också en extern dimension, eftersom den innebär att sektorn inte bara stärker sin egen finansiella stabilitet utan även sin ställning som en tillförlitlig och trovärdig finanssektor på global nivå.

EU:s finanssektor har visat sin motståndskraft under tidigare kriser. Den har visat sig kunna stå emot påfrestningarna från covid-19-pandemin, Rysslands angrepp mot Ukraina, finansiella kriser i andra jurisdiktioner, cyberattacker och många andra händelser.

Med tanke på de exceptionella hot och den mer osäkra geopolitiska miljö som EU nu står inför är det dock viktigt att fortlöpande bedöma beredskapen inom EU:s finanssektor. EU driver på detta arbete och kan komma att ta initiativ till anpassningar som är nödvändiga för att säkerställa snabba, samordnade och proportionerliga pro- och reaktiva åtgärder både på EU- nivå och medlemsstatsnivå för att hålla en stabil kurs och skydda finanssektorns livsviktiga funktioner. Framöver förväntas utvecklingen av en europeisk spar- och investeringsunion och införandet av den digitala euron förbättra den övergripande motståndskraften inom EU:s finanssektor och ytterligare förbättra dess beredskapsnivå.